

„En dit zal U het teken zijn . . .”

DOOR D. A. CRAMER-SCHAAP

ILLUSTRATIES VAN JAN LUTZ

MARIUS van den dokter bezat drie voetballen: een handig dun gummiballetje, een grote blauwe en een echte leren, die je met een veter dicht moest rijgen. Met de laatste speelde hij Zaterdagmiddags met zijn vrienden op het weitje achter de hofstee van Arjaan Kostense, maar daar hoorde Lieven niet bij. Drie voetballen bezat Marius en Lieven bezat er geen een. Natuurlijk mocht hij mee trappen op het schoolplein in het vrij kwartier, of voor schooltijd, want Lieven was de crack van het dorp, maar oefenen kon hij nooit, enkel en alleen omdat hij geen bal had!

Lieven liep in z'n eentje naar huis, hij woonde helemaal achter het Watergat onder de duinen. Ruimte genoeg om balletjes te trappen. Maar jawel! Marius moest toch eigenlijk zeggen: „Hier Lieven, neem jij de kleine bal maar. Ik heb immers de grote blauwe nog?” Maar dat deed Marius niet. Die oefende liever in zijn eentje op het plein, of hij speelde met de jongens op het weitje, hij wilde nummer één zijn: de beste speler van het dorp.

Lieven bleef staan voor het raam van het winkeltje van Klaas Kik. Kijk, daar lagen zes ballen, een echte leren was er niet bij, die had Marius dan ook van zijn Oom in Amsterdam gekregen, maar de kleine gummi lag er en de grote blauwe ook. De prijs had Klaas er met inkt opgekrabbeld, 1.25 stond op de kleine en 2.10 op de grote.

Lieven zuchtte. Hoe zou hij ooit aan 1.25 komen? Vader had het niet, en Moeder ook niet. „'t Is niet makkelijk om tegenwoordig met een groot gezin rond te komen,” hoe dikwijls had hij het Moeder niet zuchtend horen zeggen. En Moeder had gelijk, al verbouwde Vader dan ook zelf zijn aardappelen, en al hadden ze hun eigen kippen, de boodschappen moesten toch elke Zaterdag gehaald worden bij Kosman: suiker en meel, en havermout en margarine en zeep voor de was. „Een tientje is tegenwoordig niets meer,” zei Vader, en dat wàs ook zo. Een tientje in een gezin met zeven kinderen — wat kreeg je er voor?

Lieven liep verder, z'n handen in z'n broekzakken, hij wilde niet meer aan

voetballen denken, maar of hij wilde of niet, z'n gedachten werden er naar toe getrokken.

Toen het huisje in het zicht kwam, begon Lieven wat langzamer te lopen. Als hij vroeg was, zou Moeder zeggen: „Toe Lieven, ga nog wat gras voor de konijnen snijden,” of: „loop even naar het strand en kijk of je niet wat hout vinden kunt. We zijn bijna door ons hout heen.” Soms stond Moeder al bij het hekje hem op te wachten, om hem een of ander karwei op te dragen, maar vandaag zat alleen de kleine Janneke met haar pop op schoot te leunen tegen het kippenhok.

„Moeder is weer ziek,” zei zij, toen hij langs haar liep. Lieven schrok. Moeder was pas ziek geweest, twee dagen had zij op bed gelegen en geen vin had zij kunnen verroeren van de rimmetiek. Aagje van dertien had moeten koken en zij had de pap aan laten branden en soda bij de aardappels gedaan.

Lieven beende vlug naar de achterdeur, schopte zijn klompen uit en stond meteen in de kamer. Daar zat Moeder in de stoel bij de tafel, zij had een rood gezicht, het zweet stond op haar voorhoofd en zij greep juist met bei haar handen naar haar rug.

„O, Lieven,” zuchtte zij, „het is er weer ingeschoten, toen ik me bukte om Arie op te nemen, schoot het er in, zodat ik niet eens overeind kon komen. Loop maar gauw terug naar het dorp en vraag aan de dokter om nog een flesje van dat spul, waar ik me verleden week mee gewreven heb.”

„Krijg ik niet eerst een boterham?” vroeg Lieven. Hij had honger, en een half uur naar het dorp en dan weer een half uur terug — vóór zessen kon hij niet weerom zijn.

Maar Moeder zei wrevelig, „een boterham kan je straks krijgen, ga maar gauw en loop hard. Jij denkt altijd alleen maar aan eten!”

„Nou ajuus dan,” mompelde Lieven en hij was de deur alweer uit. Janneke zat nog altijd bij het kippenhok.

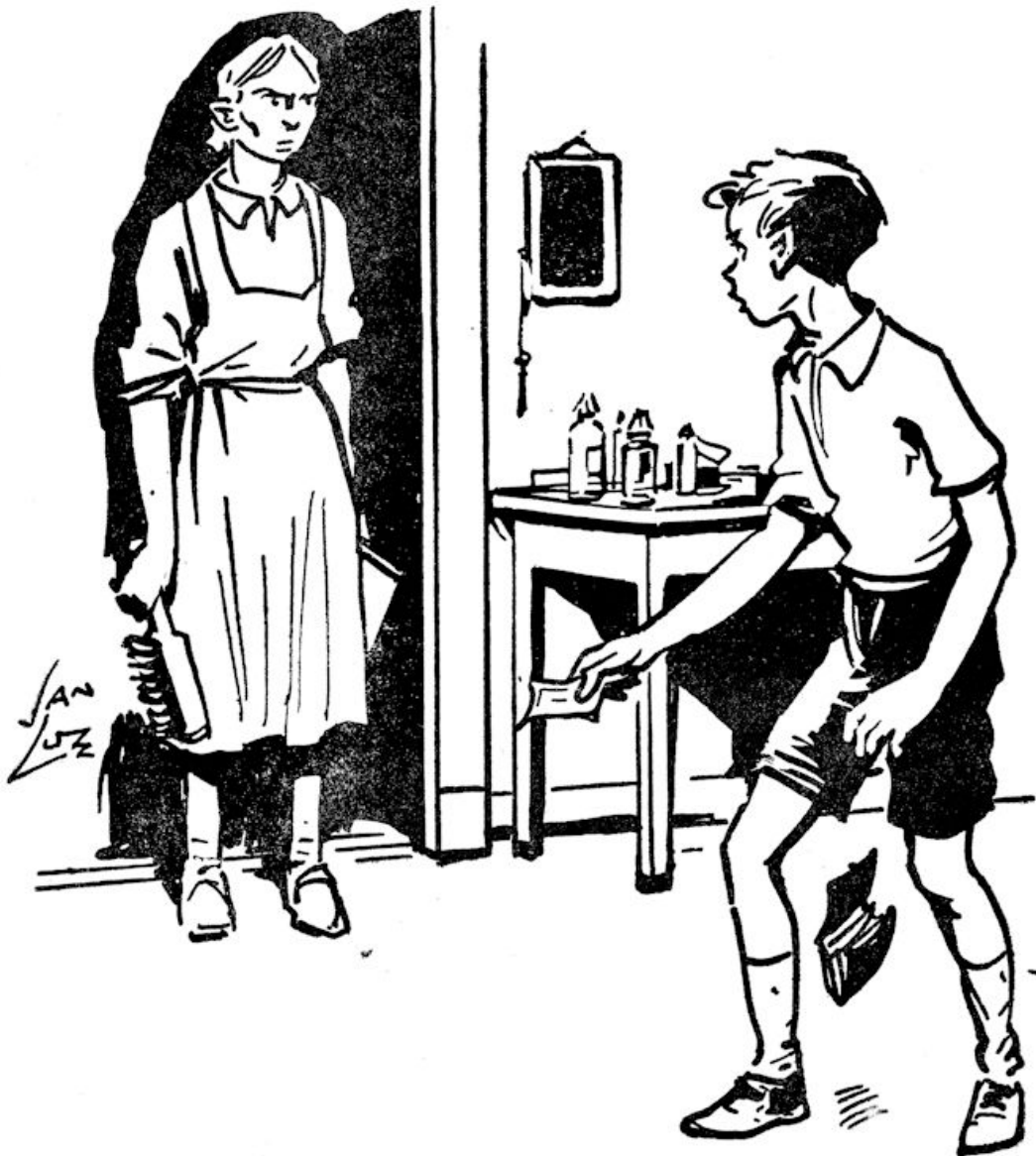
„Mag ik mee?” vroeg ze, maar Lieven gaf niet eens antwoord. Dat ontbrak er nog maar aan. Halverwege zou ze zeggen dat ze moe was en dan zou hij haar nog op zijn schouders moeten nemen ook!

Wat een strop dat hij nu juist het eerst thuis moest komen. Anders had Aagje de boodschap moeten doen. Maar Aagje ging Dinsdags altijd bij Opoe Braber boterham eten en Dingeman moest school blijven, dat had Marius nog tegen hem geroepen: „je broertje heeft een kikker meegebracht en nu moet hij honderd keer schrijven: „een kikker hoort in de sloot.”

't Was warm en het zandpad was mul, als hij nou zo'n balletje had dan zou de weg naar het dorp niet zo vervelend zijn. Dan kon hij lekker onder het lopen de bal voorttrappen. Maar nu...

Eindelijk, eindelijk stond Lieven weer op het dorpsplein, dat hij een uur geleden verlaten had, kijk, daar draafde Marius nog altijd achter zijn blauwe bal aan. Dat jong deed niet anders dan voetballen, en toch bracht hij er niet veel van terecht, die kleine rooie knul van Brouwer waar hij nu mee speelde, deed het stukken beter!

De deur van het doktershuis was altijd open, je hoefde alleen de knop maar om te draaien. Daar stond hij al in de brede marmeren gang waar het koel was en schemerig na het felle licht buiten.

Er was geen mens te zien.

Op een tafeltje stonden wat flesjes met gouden hoedjes. Zo'n flesje was het geweest waarin het smeersel van Moeder gezeten had, het gouden papiertje had hij aan Janneke gegeven.

Hij zou maar niezen of eens kuchen, licht kwam er dan iemand, misschien Mevrouw van de dokter, die maakte immers zelf de drankjes klaar, zij zou ook wel weten wat Moeder voor de „piene in de rik” hebben moest.

Lieven schraapte zijn keel, maar er kwam niemand, ook niet toen hij heel hard: „Volk” riep.

Zou hij naar Marius toegaan en vragen of hij mee mocht trappen? Maar nee,

eigenlijk mocht hij Marius niet! Marius was een klikspaan en een opschepper . Kijk, wat lag daar op de grond, onder de kapstok? Een zwarte portemonnaie. Zou mevrouw die verloren hebben? Of een van de mensen die ook in de gang op dokter of medicijnen hadden gewacht, net als hij? Hij zou het ding maar oprapen en op het tafeltje leggen. Wat zwaar was die portemonnaie. Je kon voelen dat er harde ronde dingen in zaten, zeker kwartjes, of misschien wel zilveren guldens of rijksdaalders. Zou hij eens kijken? Och, waarom niet, met kijken deed je geen kwaad.

Net zoals hij al gedacht had: een zilveren rijksdaalder zat er in, en een paar kwartjes en een papieren gulden. Wat rijk waren die mensen toch, want daar, in het middelste vakje — was dat niet een briefje van tien? Ze zouden die rijksdaalder misschien niet eens missen als hij hem er uitnam, en voor die rijksdaalder zou hij zo'n klein balletje kunnen kopen — maar dan had hij aan f 1.25 immers al genoeg? „Neem het,” zei een stem. „De voetbal! Je enige kans! „Neem het!”

Schuw keek hij om, neen, niemand zag het, haastig graaide hij naar het geld, eerst de gulden, nu nog het kwartje... Kraakte daar niet een deur? Hij keek om en liet van schrik de portemonnaie op de grond vallen, want op de drempel van de apotheek stond Mina in haar blauwe schort en met veeger en blik in de hand naar hem te kijken.

„Lelijke kleine dief!” riep ze met haar schelle stem, want Mina Bil, die Donderdags bij de dokter kwam werken, had een radde tong, daar kwam ze, de handveger zwaaiend al naar hem toe, maar Lieven wachtte haar niet af, hij gooide de gulden en het kwartje op het tafeltje, bukte zich, en vlug als een aal schoot hij onder haar opgeheven arm door naar de deur. Met één sprong was hij de stoep af en toen: lopen wat hij lopen kon, of veldwachter de Lange hem al op de hielen zat!

Pas buiten het dorp, waar het bosje begon, minderde hij zijn vaart, sprong in de droge greppel en liet zich hijgend op de dorre blâren vallen.

Nu pas drong tot hem door wat hij gedaan had! Nooit zou Mina haar mond houden, op het ogenblik wist Mevrouw van de dokter al dat hij een dief was en Marius natuurlijk ook. Morgen zou iedereen op school en in het dorp het vertellen aan wie misschien nog niet op de hoogte was: „heb je het al gehoord: Lieven van lange Koos onder de duinen heeft geld bij de dokter gestolen.” Natuurlijk zou het Vader ook ter ore komen, als Dingeman of Aagje het hem niet vertelden, dan zou hij er op het dorp wel over horen, en Vader was niet voor de poes! Hij zou de roe nemen die in de schuur stond om de zonde uit zijn zoon te slaan. Lieven had al meer met die roe kennis gemaakt!

Wat moest hij doen, o wat moest hij toch doen! En meteen schoot een nieuwe schrik door hem heen: het smeersel voor Moeder waar zij op zat te wachten! Nooit dorst hij terug te gaan om het te halen, maar zonder dorst hij ook niet thuis te komen.

Waarom had hij toch dat geld willen nemen? 't Was of de duivel achter hem gestaan en in zijn oor gefluisterd had: „neem het! Nooit komt de kans meer terug! Marius drie voetballen en jij niets! Neem het!”

Lieven zuchtte diep, nimmer had hij zich zó rampzalig gevoeld, zelfs niet toen Vader hem met de roe gegeven had omdat hij bij het vechten Rinus de Vos

een blauw oog had geslagen, waarover de Vos bij Vader zijn beklag was komen doen. Want Rinus had zijn blauw oog dubbel en dwars verdiend om zijn klikken bij de meester, en de jongens hadden 't flink van hem gevonden dat hij Rinus had afgedroogd. Maar nu — nu had hij gestolen!

Huiverend, of hij het koud had, kwam Lieven overeind. Maar één troost was er: Maatje! Maatje was al zestien en diende bij de dominee, en of het nu daardoor kwam of dat Maatje van haar eigen zoveel verstand had, zij wist altijd overal raad op. 't Zou nu zowat kwart voor zes zijn, om half zes kwam zij uit haar dienst, zij kon dus elk ogenblik op haar fiets de hoek om komen.

Lieven sloeg de dorre blaren en takjes van zijn kleren, werkte zich uit de greppel en ging onder een sparretje op Maatje zitten wachten.

Daar kwam zij al aan, zij reed midden op de weg, zij had een rood doekje om haar hoofd waaruit blonde krulletjes piepten.

Lieven voelde zich opeens zo verdrietig niet meer.

„Heila!” riep hij toen zij vlak bij was.

Wat me die Maatje schrok, bijna was ze van haar fiets gevallen.

„Nare jongen!” zei zij, toen zij Lieven zag, „ik neem je toch lekker niet achterop, loop maar naar huis hoor,” maar toen zag zij meteen aan Lievens gezicht dat er iets mis was. Nee, die had haar niet voor de grap laten schrikken, hij

had natuurlijk weer wat uitgehaald.

„Wat is er?” vroeg zij. „Wat heb je?”

Het was een vreselijk verhaal dat zij met horten en stoten te horen kreeg. Maatje begreep het niet helemaal. Zij zette haar fiets tegen een boom.

„Kom maar eens naast me zitten,” zei zij, „je wilt toch niet beweren dat je geld gestolen hebt?”

„Willen stelen,” snikte Lieven, Maatje keek zo ernstig, het was of hij nu nog meer voelde hoe erg het allemaal was. Toen hij eindelijk uitgesproken had, zei Maatje lange tijd niets, zij dacht na.

„Stelen is een erge zonde,” zei zij eindelijk, „het staat in de bijbel: „Gij zult niet stelen.” God zal je er zeker voor straffen, Lieven,” en zij knikte wijs met het hoofd.

„Wat moet ik doen?” vroeg Lieven en hij keek Maatje smekend aan.

„God om vergeving vragen.”

Ja, dat wilde hij wel, dat leek hem helemaal zo moeilijk niet, maar hoe met het smeersel voor Moeder . . .”

„Ik zal dadelijk teruggaan om het te halen,” zei Maatje en zij greep haar fiets, „en ik zal ook aan de mensen vragen of zij er niet over praten willen. Voor Mevrouw ben ik niet bang, maar Mina . . . Mina is een grote roddelaarster . . . die zal nooit haar mond houden. . .”

„Nee,” zei Lieven benepen.

„En jij, jij gaat naar huis, en je vertelt alles aan Vader en Moeder,” ging Maatje verder, „en als je het niet doet, dan zal ik het doen.”

„Moet dat heus?” Lieven liet zijn hoofd hangen.

Maatje knikte.

„Het moet,” zei zij, „en nu ga ik, anders kom ik misschien te laat,” en zij stapte op haar fiets en trapte haastig terug.

Nee, die Maatje was helemaal zo onverstandig niet en het zou misschien allemaal nog wel goed gekomen zijn, als Mina er niet geweest was. Mevrouw kon het geval best begrijpen toen Maatje met haar gesproken had, maar Mina had het al in kleuren en geuren aan Marius verteld en daarna aan de bakkersknecht, die een drankje kwam halen en ten slotte ook nog aan de postbode, die met een kwitantie kwam. Ja, en toen was het praatje natuurlijk niet meer te stoppen. Toen Lieven de volgende morgen bij school kwam, kon hij aan de jongens dadelijk merken dat zij het wisten. Het werd stil toen hij bij de groep kwam, zij keken hem allemaal aan en hij zag dat Marius Chris van de bakker aanstootte, die begon te lachen.

Stug liep hij door. Anders was hij het die de leiding bij de spelletjes had, altijd wist hij wat ze zouden gaan doen, nu was hij met zijn houding verlegen. Natuurlijk hadden ze het over hem gehad toen hij aan kwam lopen, waarom had Chris anders zo geniepig staan lachen — — maar als ze niets met hem te maken wilden hebben, ook best, dan moesten ze zich zelf maar zien te vermaken. Hij slenterde door tot de smidse en bleef met zijn handen in de zakken naar het beslaan van het paard van Jan Hanse staan kijken tot hij de schoolbel hoorde. Het laatst van allen kwam hij de klas binnen.

„Ik dacht al, Lieven is te laat vanmorgen,” zei meester.

Lieven mompelde iets en zocht naar het rekenboekje in zijn lessenaar.

Zoals het die morgen gegaan was, zo bleef het. Er was een scheiding gekomen tussen Lieven en de jongens, het ging niet eens zozeer van hen uit als van hemzelf, hij verbeeldde zich dat iedereen hem als een dief beschouwde, en trok zich terug.

„Jôh, doe niet zo flauw, speel toch mee,” zei Kees Bakker de volgende morgen in het speekwartier, toen hij Lieven er weer tussen uit zag snappen naar de smid, maar Lieven haalde de schouders op en liep door.

Marius draafde met de helft van de klas achter de blauwe bal aan en was het bij ongeluk of met opzet dat hij hem net tegen Lieven's achterwerk trapte? Maar Lieven keek op noch om en ergerde zich aan het hoeratje dat achter hem opsteeg.

Moeder wist niet hoe zij het met hem had, sinds die geschiedenis met dat geld was hij omgedraaid als een blad aan de boom. Kwam hij anders strijk en zet over tijd thuis, nu zag zij hem al voor half vijf het hekje binnenstappen, trok hij anders een lelijk gezicht wanneer hij gras moest snijden of drijfhout zoeken, nu zag zij hem, voor zij een woord gezegd had, al met mes en mand er op uit gaan. Tegen de zusjes en broertjes was hij wrevelig, geen vriendelijk woord kwam over zijn lippen, en had zij vroeger gezocht om de ontelbare boterhammen die hij kon verstouwen, nu schudde hij na de tweede al zijn hoofd: „ik niet meer, Moeder.”

Eerst had zij hem uitgelachen, maar nu een paar weken voorbijgegaan waren en het zo bleef, begon zij zich ongerust te maken. Zij vroeg er Aagje eens naar, die een klas hoger zat.

„Op school is het net zo,” zei Aagje, „er is geen aardigheid meer an, zeggen de jongens.”

Moeder schudde haar hoofd, zij wist er niet goed raad op. Zou hij nog altijd tobben over dat geld? Maar er was thuis niet eens veel over gesproken, hij was er uit zichzelf over begonnen en hij had er echt spijt over gehad.

„Laat het nooit meer gebeuren,” had Vader gezegd en de roe was achterwege gebleven.

Moeder zuchtte, zij voelde zich zelf schuldig. Hoe graag had zij het kind de voetbal gegeven waarnaar hij zó verlangde, want Maatje had haar verteld wat er hem toe gebracht had. Maar hoe kon zij ooit één gulden en vijf en twintig cent uitsparen op het huishoudgeld? Kwam zij toch al niet elke week te kort? Intussen lag Lieven in het zand tegen een duinhelling en keek met half toegeknepen ogen naar het opkomen van de vloed.

Er was geen wind, het water was rimpelloos en hij kon duidelijk de zehonden op de grote zandplaat zien liggen.

Op het strand was het stil, twee scholeksters, zeelieuwen noemde het dorp ze, tripten door het natte zand, de oranje snavels waren voortdurend in de weer. Wat meeuwen zeilden loom door de lucht.

Een troepje kinderen, met een auto op deze warme dag in October naar het strand gekomen, werkten haastig aan een groot fort. Ze sloegen kletsend met hun schoppen op het natte zand, en een meisje was bezig figuren van schelpjes te leggen op de hoge wal.

Lieven haalde er minachtend zijn schouders over op, kindergedoe vond hij het. Maar opeens was hij een en al aandacht.

Een paar jongens kwamen de hoge trap af. Zelfs op deze afstand herkende hij ze terstond: Chris van de bakker en Jan Gelinse.
Ze liepen door tot het water, Chris bukte zich en keilde een stuk hout in een omkrullende golf, toen slenterden ze de andere kant op.
Lieven haalde verruimd adem, hij hoefde zich dus niet te verbergen.
Hij ging overeind zitten, een diepe rimpel groefde zich weer boven zijn ogen. Hij had zo lekker liggen soezen zonder aan iets te denken dan aan de zeehonden en de zeelieuwen, nu had de aanblik van Chris en Jan weer alle zorgen van de laatste weken bij hem wakker geroepen.
Had iemand het vorig jaar tegen hem gezegd dat hij zou proberen de jongens te ontwijken, hij zou het niet geloofd hebben. En nu? Was hij niet het liefst de duinen ingelopen, toen hij ze de trap af zag komen?
En dat alles om dat stomme geld, of liever om die stomme voetbal!
„God zal je er zeker voor straffen, Lieven,” had Maatje gezegd en Maatje had gelijk gehad. Het was Gods straf dat hij hier nu in zijn eentje lag en schrok als hij zijn vroegere vrienden aan zag komen.
Hij sprong overeind en schudde zich als een natte poedel, met een paar sprongen was hij het duin af, nu was hij het die een stuk hout opraapte, en wegsmeet, verder dan Chris, achter de golven plonsde het in het water zodat de druppels opspatten. Het was of hij met dat stuk hout zijn zorgen weg had willen werpen. Als je dat maar kon! Ze waren er nog altijd.
„Zo, Lieven,” zei opeens een stem achter hem, en toen hij betrappt omkeek, zag hij de dominee, waar Maatje diende, achter hem staan.

Verlegen wendde hij zijn ogen af en dadelijk dacht hij weer: „zou dominee het weten? Zou Maatje het verteld hebben?” Maar de dominee scheen niets te merken van wat er bij hem omging. „Lekker weertje, hè?” zei hij, „net zomer,” en toen, „’t komt mooi uit dat ik je hier toevallig zie. Ik had juist wat met je willen bepraten.”

De kleuren sloegen Lieven uit, het liefst was hij hard weggelopen, want natuurlijk zou dominee nu over dat rare praatje beginnen, maar dat viel mee.

„Wat voeren jullie zo Zaterdagmiddags uit?” vroeg hij.

Lieven haalde zijn schouders op. „Niks. Niks bijzonders tenminste. Wat op het erf scharrelen of een boodschap voor Moeder doen.”

„Zo,” de dominee dacht na, „jullie houden nog al van voetballen hè?”

Dat woord „voetballen” gaf Lieven opnieuw een schok, maar er bleek werkelijk niets achter te zitten, want de dominee ging verder, „ik loop, om je de waarheid te zeggen, al een tijd rond met het plan een Zaterdagmiddagclub op te richten. Je moet n.l. weten dat ik vroeger zelf een prima rechtsbuiten was. Ja, daar lach je nou om, maar ik sta je niet voor de gek te houden. Ik zat in een club en die heette G.V.A.V. een beroemde club, die nog altijd bestaat. Ik heb in heel wat wedstrijden mee gespeeld. En wil je wel geloven, Lieven, als ik jullie zo van uit mijn studeerkamerraam ’s morgens bezig zie, dat dan vaak de lust me bekruipt de boeken op zij te schuiven en mee te gaan doen? Maar we hoeven het niet alleen bij voetballen te laten, jullie hebben allemaal ’s wintersavonds tijd over, dan wordt die voetbalclub meteen een jongensvereniging, één avond in de week! Handig ben ik niet, dat wil ik wel bekenen, maar hierbij zou meester Kristelijn de leiding moeten nemen. En we hebben al een werkplan ook: versierselen maken voor de kerstboom van de Zondagsschool! Die zag er vorig jaar maar kaaltjes uit en zilveren ballen en slingers en hoe dat spul verder heet, is maar een dure liefhebberij. Nu heeft meester Kristelijn twee prachtige modellen, één van engeltjes en één van kerstklokken, ik heb ze zelf gezien. Een beetje zagen en een beetje verven en we hebben de mooiste Kerstversiering die we denken kunnen! Zou daar nou geen belangstelling voor bestaan onder de jongens?”

Lieven was er op eens helemaal in. Een voetbalclub onder leiding van een echte voetballer, het kon toch immers niet mooier. En die jongensvereniging leek hem ook wel, meester Kristelijn was een aardige meester, en je kon er nog wat leren ook. „Nou, ik denk van wel...” begon hij, maar ineens doofde zijn geestdrift, een paar weken geleden zou hij er enthousiast over zijn gebleven, maar nu... „U moet het de jongens maar eens vragen,” zei hij zacht.

„Ik? Welnee, dat moet jij doen. Dat is veel leuker! Als ik er over begin zal het lang zo’n succes niet hebben, als wanneer jij met mijn plan voor de dag komt. Ik reken er op, en dan hoor ik het wel,” en voor Lieven nog iets in het midden kon brengen, gaf dominee hem een klap op z’n schouder, draaide zich om en verdween, Lieven met tegenstrijdige gevoelens achter latend.

Van de ene kant leek het hem een plan waar je niet anders dan ja op zeggen kon, maar wat zouden de jongens zeggen als hij er mee voor de dag kwam? Of liever — misschien zouden ze wel helemaal niets zeggen, en er hun schouders over ophalen.

Hij besloot er die avond eens met Maatje over te spreken en Maatje was helemaal niet verrast. 't Was eigenlijk net of zij er al alles van wist.

„Maar natuurlijk moet je het doen,” zei zij, „dominee rekt er op. En bovendien, je hebt je nu lang genoeg achteraf gehouden, heus Lieven, de jongens willen niets liever dan dat alles weer gewoon is.”

En zoals altijd bleek Maatje ook dit keer het bij het rechte eind te hebben.

De volgende morgen greep hij, toen hij langs Kees Bakker liep, opeens diens pet en gooide hem in de lucht. Er ging een opgewonden hoeraatje op onder de jongens: Lieven deed weer mee! Jan Gelijkse sprong hem van pure opgewondenheid op de rug en al gauw rolden ze in een vriendschappelijk gevecht over het gras terwijl de jongens er aanmoedigend omheen stonden. Toen de schoolbel ging, was de vrede getekend en hoorde Lieven er weer bij.

In het vrij kwartier kwam hij, een beetje schuchter nog, met het plan van de dominee voor de dag en de meeste waren er dadelijk voor te vinden. Alleen Hubblecht van de kruidenier, die Zaterdagmiddags boodschappen rond moest brengen, viel af, maar hij gaf zich wel op voor de avondclub. Elf namen kon Lieven voor de voetbalclub opschrijven en veertien voor 's avonds.

Die avond kon hij maar niet in slaap komen, nu zou je denken: van blijdschap, alles was immers weer in orde, de eenzaamheid was verbroken, maar net als vroeger was het toch nog niet! Waarom eigenlijk niet? En opeens wist hij het: er was eigenlijk niets veranderd! Hij hoorde er weer bij, maar de last drukte nog even zwaar. Had God hem nu wel echt vergeven en zouden de jongens hem ooit weer echt vertrouwen? Zo lag hij te tobben en met niemand kon hij er over spreken, zij zouden hem niet begrijpen. Zelfs Maatje niet, zij zou natuurlijk zeggen dat hij ondankbaar was. Alles was toch weer gewoon, wat wilde hij meer? En toch... kon hij maar iets doen om te laten zien, dat hij er spijt van had. Maar wat?

Hij hoorde Vader en Moeder naar bed gaan, Dingeman riep wat in zijn slaap en de houtworm in de balken zat rusteloos te knagen. Eindelijk sliep hij in.

„Of jullie vanavond om zeven uur in de consistorie komen. Ik bedoel de jongens die aan de clubs meedoen,” kwam Maatje de volgende morgen bij school zeggen. Die dominee zette er haast achter! Ze staken de hoofden bij elkaar. Wat zou er besproken worden?

„Natuurlijk een bestuur kiezen!” riep Dingeman v. d. Vate wiens Vader in het Bestuur van de Mannenvereniging zat, en er dus meer van wist.

„En een naam,” zei Chris van de bakker. „Een voetbalclub moet een naam hebben.” „En de contributie vaststellen,” riep Dingeman weer.

Dat was minder leuk. „Als het maar niet te duur wordt,” zei kleine Kees v. d. Have, die geen Vader meer had, bezorgd.

Die avond waren ze allemaal present. Je kon dadelijk zien dat het een gewichtige vergadering was, want dominee en meester Kristelijn zaten achter de groene tafel en vóór dominee lag de voorzittershamer. Hij begon met een mooie rede, waarin hij veel over de kerk zei. Dat het pas goed was als alles in je leven door de kerk heen ging: zowel je vreugd als je verdriet, je spel als je ernst. Dat het daarom helemaal niet gek was, wanneer de kerk maakte dat jongens konden voetballen. Die jongens konden dan weer maken dat de kerk ook goed voor de dag kwam, en daar zouden ze 's wintersavonds mee bezig kunnen zijn. Zo hiel-

pen ze elkaar en dat was goed, want ze hadden elkaar nodig.
Ze konden het allemaal best begrijpen en ze zongen uit volle borst:

*Neem mijn leven, laat het Heer
toegewijd zijn aan Uw eer.
Maak mijn uren en mijn tijd
tot Uw lof en dienst bereid.*

Toen kwam, net als Dingeman al voorspeld had, de Bestuursverkiezing. Lieven zat een beetje achteraan, hij vond het fijn dat hij er weer bij hoorde. Wie zouden ze kiezen? Marius natuurlijk, omdat hij een echte lerenbal had, en Dik Kostense om het weitje.

Over de voorzitter waren ze het zó eens, want dat werd natuurlijk dominee, maar dan moesten er ook nog een secretaris en een penningmeester zijn.

„Wie van jullie kan mooi schrijven?” vroeg de dominee, „want de secretaris schrijft de brieven voor zijn club. „Dingeman v. d. Vate,” riepen een paar. „En dan de penningmeester,” ging de dominee verder: „ja, zou dat niets voor Lieven zijn, ik weet van Maatje dat hij nogal secuur is.” Lieven kreeg een kleur. Waarom zei dominee dat nu! Hij vestigde de aandacht van de jongens op hem, terwijl hij zich juist zo stil mogelijk hield. Stel je voor: ze zouden hem als penningmeester kiezen! De dief!

Papiertjes gingen rond, want er werd schriftelijk gestemd. Twee namen moesten ze er op schrijven, de bovenste voor de secretaris en de onderste voor de penningmeester. 't Was een hele drukte opeens.

Er werd om potloden geroepen, en ze konden er maar drie ter tafel brengen. Zodoende was er zeker een kwartier verlopen voor zestien papiertjes in dominee's hoed waren beland.

Chris van de bakker en Kees v. d. Have werden aangewezen om de namen op te lezen en te tellen en daar begon het:

Dingeman — Marius.
Jan Gelijse — Marius.

Lieven zat stil te luisteren, zie je wel dat Marius de grootste kans maakte? Toen keek hij verrast op:

Dingeman — Lieven, las Chris en toen wéér:
Dingeman — Lieven.

Lieven's hart begon te hameren. Dus toch — er waren dus toch die hem gekozen hadden. Hij voelde zich warm worden:

Jan Gelijse — Marius, maar dadelijk daarop weer:
Marius — Lieven.
Chris — Lieven.
Jan — Lieven.

Vijf stemmen had hij al en Marius drie. Maar Marius liep in:

Jan — Marius. Vier tegen vijf!

Het zweet stond op Lievens voorhoofd, 't was net of hij Chris' stem van heel ver hoorde:

Lieven — Arjaan en toen weer
Arjaan — Lieven.
Dingeman — Marius.

Angstig telde hij: zeven stemmen, acht, negen, toen was het uit. Lieven 9 stemmen, Arjaan 1 en Marius 6 zei Keesje van der Have, terwijl Dingeman met acht stemmen de meerderheid had.

Dat gaf me een gejoel opeens.

„Mag ik de nieuwe bestuursleden verzoeken achter de tafel plaats te nemen,” zei dominee plechtig, „want ik mag toch zeker wel aannemen dat zij de benoeming aannemen?” en hij knikte Lieven eens toe, die verwezen op zijn stoel bleef zitten.

Dus tòch — hamerde het in zijn hersens, dus tòch — ze vertrouwen me — nu pas is het echt goed, wist hij opeens en met knikkende knieën liep hij achter Dingeman aan en ging op de stoel naast dominee zitten.

Wel zag hij, tegenover hem, Marius zijn schouders ophalen en een grimas tegen Arjaan trekken, maar het deed hem niets meer, het was niet in staat zijn blijdschap te temperen!

Die avond liep hij alleen naar huis, de hele weg kon hij wel zingen, zo gelukkig was hij.

„En?” vroeg Maatje toen hij de kamer binnen kwam, ze zag dadelijk aan zijn gezicht dat het gelopen was zoals Dominee had gehoopt.

„Dingeman secretaris,” zei Lieven.

„En penningmeester?”

Even bleef het stil. „Ik,” zei hij zacht.

Op het kerstfeest van de Zondagsschool zat Lieven op de achterste rij te kijken naar de grote kerstboom waaraan de engeltjes en de kerstklokken hingen, die de voetbalclub—jongensvereniging „De elf krielhanen” gezaagd en geveerd had. Ze stonden mooi tussen het groen en hij was er trots op.

Hoor, nu sprak dominee.

„Weten jullie waarom we vanavond zo blij zijn?” zei hij. „Niet om die stralende boom, en ook niet om de mooie versierselen waar we dit jaar zelf voor hebben gezorgd, en niet om de appels en de boeken die jullie straks mee naar huis mogen nemen, maar omdat op kerstmis God ons heeft willen tonen, dat hij ons lief heeft en vergeeft door in een klein Kind, zichzelf aan ons toe te vertrouwen. Het is of hij zegt:

„Hier ben Ik. Doe met me wat je wilt, ik houd van jullie en ik vertrouw je, wat je ook verkeerd gedaan hebt!”

Lieven keek op.

Dàt begreep hij! Had hij ook niet verkeerd gedaan, en had God hem niet willen tonen dat hij hem had vergeven door juist hem de kas van de krielhanen toe te vertrouwen? Juist aan hem? En net zo had hij Jezus Christus aan alle mensen gegeven . . .

Even moest hij stilletjes in zichzelf lachen. Het was misschien wel heel oneerbiedig het doosje met de rammelende dubbeltjes van de club te vergelijken met het Kind Jezus. „Maar jongen toch,” zou Maatje zeggen als hij het haar vertelde, maar hij zou het haar niet vertellen. Dit hield hij voor zich zelf — en toch — en toch — hij had er door geleerd wat kerstmis eigenlijk was.

